

Інформаційний лист № 1-2025

Державна підтримка аграріїв у 2025 році

Світлана Павленко
березень 2025 року

Оговтуючись від наслідків повномасштабного вторгнення та з урахуванням заходів, оперативно вжитих Урядом, галузь агропромислового комплексу України поступово нарощує обсяги та в даний час демонструє стійкість та певну стабільність. Зокрема, у 2024 році аграрний сектор згенерував 59,3% (\$24,7 млрд) валютних надходжень від експорту товарів з України¹.

Починаючи з 2023 року, в тому числі завдяки допомозі міжнародних донорів, було відновлено державну підтримку виробників сільськогосподарської продукції.

Законодавчою основою для надання державної підтримки аграріїв є, зокрема, Закони України: «Про державну підтримку сільського господарства України», «Про фермерське господарство», «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування», «Про організації водокористувачів та стимулювання гідротехнічної меліорації земель», «Про стимулювання розвитку вітчизняного машинобудування для агропромислового комплексу», «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні», а також закон про державний бюджет на відповідний рік.

Відтак, для аграріїв у державному бюджеті щорічно передбачається певний обсяг коштів за низкою програм, які періодично переглядаються та удосконалюються. На сьогодні державна допомога може надаватися у формі субсидій, грантів та часткових відшкодувань понесених витрат.

Основним інструментом, за допомогою якого здійснюється прийом заявок, їхній розгляд та прийняття рішень, є Державний аграрний реєстр.

Верховною Радою України було прийнято Закон України від 9 вересня 2024 року № 3980-IX «Про інформаційно-комунікаційну систему «Державний аграрний реєстр»»², яким

¹ <https://ucab.ua/files/2024/2025%20Outlook.pdf>

² <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3980-20#Text>

визначено правові, організаційні і фінансові засади його створення та функціонування, а також принципи захисту прав та інтересів фізичних і юридичних осіб під час створення, зберігання, оброблення та використання реєстрової інформації у публічних електронних реєстрах.

Цим законом також внесено зміни до Закону України «Про державну підтримку сільського господарства України»³ та визначено, зокрема, поняття «державний реєстр виробників сільськогосподарської продукції» та «грант у сільському господарстві».

При формуванні видатків державного бюджету на поточний рік було враховано податкові зміни для забезпечення стабільності фінансування Сил оборони. В частині аграрної галузі ці зміни стосуються, зокрема, мінімальної суми податкових платежів з одного гектару земель сільськогосподарського призначення: на час дії воєнного стану вона складатиме 1400 грн/га (32 євро/га) для ріллі та 700 грн/га (16 євро/га) для земель з іншими видами цільового призначення (пункт 74 Підрозділу 10 розділу XX Податкового кодексу України)⁴.

У 2025 році бюджетні програми з підтримки сільгоспвиробників реалізуються через головних розпорядників бюджетних коштів - Міністерство аграрної політики та продовольства України та Міністерство економіки України.

Так, Законом України «Про Державний бюджет України на 2025 рік»⁵ Міністерству аграрної політики та продовольства України безпосередньо для підтримки аграріїв, за рахунок загального та спеціального фондів державного бюджету, передбачено кошти в обсязі 6011,0 млн грн (137,7 млн євро).

Так, **за програмою КПКВК 2801580 «Фінансова підтримка сільгосптоваровиробників»**, передбачено 1205,0 млн. грн (27,6 млн євро), з них 205,0 млн грн (4,7 млн євро) - за рахунок загального фонду держбюджету, 1000,0 млн грн (22,9 млн євро) - за рахунок спеціального фонду держбюджету. Зазначені кошти буде спрямовано наступним чином:

- для надання сімейним фермерським господарствам доплати за єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування – 5,0 млн грн (0,1 млн євро);
- для державної підтримки сільськогосподарських товаровиробників, які використовують меліоровані землі, та організацій водокористувачів – 200,0 млн грн (4,6 млн євро);
- на розвиток тваринництва та агропереробної галузі – 1000,0 млн грн (22,9 млн євро). Це кошти, які надійдуть до державного бюджету з проекту «Земельний

³ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1877-15#Text>

⁴ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>

⁵ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4059-20#Text>

банк» від аукціонів з оренди державних земель сільськогосподарського призначення (пункт 10 статті 14 Закону України «Про Державний бюджет України на 2025 рік»).

Крім цього слід зазначити, що Урядом було схвалено постанову Кабінету Міністрів України від 10 грудня 2024 р. № 1409 , якою затверджено Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання фінансової підтримки виробникам, які займаються сільськогосподарською діяльністю з розведення, утримання, вирощування прісноводної риби на деокупованих та постраждалих від бойових дій територіях. Проте, на даний час окремої бюджетної програми за цим напрямком не передбачено. Кошти будуть спрямовуватися в межах програми КПКВК 2801580 «Фінансова підтримка сільгосптоваровиробників».

За програмою КПКВК 2801500 «Підтримка фермерських господарств та інших виробників сільськогосподарської продукції», за рахунок коштів спеціального фонду держбюджету, передбачено 4796,0 млн грн (109,8 млн євро). Зазначені кошти буде спрямовано для:

- бюджетної субсидії на одиницю оброблюваних угідь сільськогосподарського призначення (1 гектар) для провадження сільськогосподарської діяльності;
- спеціальної бюджетної дотації для утримання великої рогатої худоби (корів) усіх напрямів продуктивності;
- спеціальної бюджетної дотації для утримання маточного поголів'я кіз та/або овець;
- окремої бюджетної субсидії на одиницю оброблюваних угідь сільськогосподарського призначення (1 гектар) для провадження сільськогосподарської діяльності на територіях, на яких завершено ведення бойових дій, та на територіях, тимчасову окупацію яких завершено.

Слід зауважити, що у зв'язку із перевищенням кількості поданих заявок обсягу передбачених коштів на отримання допомоги за вказаною програмою, Урядом було прийнято рішення, що у 2025 році таку допомогу зможуть отримати тільки ті суб'єкти, які не отримали її у 2024 році. Відповідні зміни були внесені до Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання підтримки фермерським господарствам та іншим виробникам сільськогосподарської продукції⁶ постановою Кабінету Міністрів України від 10 грудня 2024 року № 1407⁷.

За програмою КПКВК 2801460 «Надання кредитів фермерським господарствам», за рахунок коштів спеціального фонду держбюджету, передбачено 80,0 млн грн (1,8 млн євро). Зазначені кошти будуть спрямовані через Український державний фонд підтримки фермерських господарств для надання безвідсоткових кредитів виключно фермерським господарствам.

⁶ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/918-2022-%D0%BF#Text>

⁷ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1407-2024-%D0%BF#n11>

Видатками державного бюджету не передбачено окремої програми для формування статутного капіталу Фонду часткового гарантування кредитів в сільському господарстві.

Зазначена нижче таблиця 1 демонструє динаміку обсягів видатків, передбачених державним бюджетом Мінагрополітики на підтримку аграріїв у 2023-2025 роках.

Таблиця 1

Динаміка видатків державного бюджету на підтримку виробників сільськогосподарської продукції, передбачених Мінагрополітики

(за обсягами видатків, затверджених на початку бюджетного року, млн грн)

Назва бюджетної програми	2023 рік	2024 рік	2025 рік
КПКВК 2801580 «Фінансова підтримка сільгосптоваровиробників»	201,0	205,0	1205,0
КПКВК 2801500 «Підтримка фермерських господарств та інших виробників сільськогосподарської продукції»	0,0**	796,0	4726,0
КПКВК 2801460 «Надання кредитів фермерським господарствам»	80,0	80,0	80,0
КПКВК 2801380 «Формування статутного капіталу Фонду часткового гарантування кредитів в сільському господарстві»	360,0	0,0	0,0

Видатками державного бюджету на 2025 рік для Мінекономіки також передбачено кошти, якими можуть скористатися виробники сільськогосподарської продукції.

Так, зокрема, за рахунок коштів загального фонду держбюджету, в рамках урядової програми «єРобота», **за бюджетною програмою КПКВК 1201350 «Надання грантів для створення або розвитку бізнесу»** передбачено 1370,0 млн грн (31,4 млн євро). Зазначені кошти будуть спрямовані, зокрема, для створення або розвитку тепличного господарства, садівництва, ягідництва, виноградарства; для започаткування/розвитку мікробізнесу, в тому числі на ветеранський компонент «Грант для ветеранів».

Варто відзначити, що з 2025 року отримати грант також можуть підприємці, які займаються виробництвом чи торгівлею тихими винами (виноградними та плодово-ягідними), а також медовими напоями. А для ветеранів та других з їхнього подружжя, які беруть грант, надано можливість збільшити строк реалізації проєкту з 3 до 7 років.

Відповідні зміни було внесено постановами Кабінету Міністрів України від 2 серпня 2024 р. № 871⁸ та від 24 грудня 2024 р. № 1482⁹ до Порядку надання грантів для створення або розвитку садівництва, ягідництва та виноградарства та до Порядку надання грантів на створення або розвиток власного бізнесу учасникам бойових дій, особам з інвалідністю внаслідок війни та членам їхніх сімей, затверджених постановою Уряду 21 червня 2022 р. № 738¹⁰.

Слід зазначити, що Мінагрополітики також є співвиконавцем у реалізації напрямів з підтримки садівництва, виноградарства та тепличного господарства.

За програмою КПКВК 1201450 «Забезпечення функціонування фонду розвитку підприємництва» передбачено 18 000,0 млн грн (412,4 млн євро). Значна частина цих коштів, як і у минулому році, буде спрямована на компенсацію відсоткових ставок за банківськими кредитами, в тому числі й сільгосптоваровиробникам, в рамках реалізації програми «Доступні кредити 5-7-9».

Довідково:

Станом на кінець 2024 року частка сектору «Сільське господарство» склала 45 % від загальної кількості користувачів зазначеною програмою¹¹.

Разом з тим, з грудня 2024 року для позичальників, які є виробниками сільськогосподарської продукції, Національним банком України запроваджено нові екологічні та соціальні вимоги. Відтепер банки надаватимуть агровиробникам кредити у межах програми лише за умови дотримання екологічних та соціальних (далі – ЕС) стандартів. Відповідні стандарти були напрацьовані Фонд розвитку підприємництва разом зі Світовим банком. Відтепер банки мають оцінювати ЕС-ризик клієнта під час видачі кредитів. Проекти з високим ризиком, а також підприємства з видами діяльності, що потрапляють до списку виключень, не фінансуватимуться взагалі. Компаніям із середніми ризиками банк може надати позику. Проте в такому разі позичальник розробляє план заходів зі зменшення ЕС-ризиків, який стане частиною кредитної угоди. Клієнтів із низькими ЕС-ризиками можна фінансувати без додаткових обмежень. Впровадження ЕС-стандартів потребуватиме від банків та позичальників посилення експертизи за відповідними напрямками¹².

Крім цього, постановою Уряду від 27 грудня 2024 р. № 1500¹³ «Про внесення змін до Порядку надання фінансової державної підтримки суб'єктам підприємництва¹⁴» визначено, що суб'єкт підприємництва - виробник сільськогосподарської продукції

⁸ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/871-2024-%D0%BF#n2>

⁹ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1482-2024-%D0%BF#n11>

¹⁰ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/738-2022-%D0%BF#n902>

¹¹ <https://bdf.gov.ua/publicna-informatsiia/informatsiia-pro-rezultaty-derzhavnoi-prohramy-dostupni-kredyty-5-7-9/>

¹² https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSR_2024-H2.pdf?v=11

¹³ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1500-2024-%D0%BF#n3>

¹⁴ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/28-2020-%D0%BF#n9>

повинен бути зареєстрований у Державному аграрному реєстрі.

У 2025 році, законом про державний бюджет, за бюджетними програмами **КПКВК 1201310 «Часткова компенсація вартості сільськогосподарської техніки та обладнання вітчизняного виробництва»**, **КПКВК 1201420 «Компенсація витрат за гуманітарне розмінування земель сільськогосподарського призначення»** та **КПКВК 1201340 «Державне стимулювання створення індустріальних парків»** окремі видатки не передбачено.

Разом з тим, абзацом 4 статті 37 Закону України «Про Державний бюджет України на 2025 рік» встановлено, що залишки коштів Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття можуть бути розподілені Кабінетом Міністрів України та спрямовані на часткову компенсацію вартості сільськогосподарської техніки та обладнання вітчизняного виробництва, державне стимулювання створення індустріальних парків, компенсацію витрат за гуманітарне розмінування земель сільськогосподарського призначення, підтримку внутрішнього попиту на вітчизняні товари та послуги.

Так, розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 лютого 2025 р. № 120-р «Деякі питання розподілу коштів спеціального фонду державного бюджету у 2025 році»¹⁵ встановлено розподілити надходження до спеціального фонду державного бюджету Міністерству економіки:

1) на нові бюджетні програми для:

- часткової компенсації вартості сільськогосподарської техніки та обладнання вітчизняного виробництва у сумі 500,0 млн грн (11,5 млн євро);
- державного стимулювання створення індустріальних парків у сумі 500,0 млн грн (11,5 млн євро).

2) на бюджетну програму 1201420 «Компенсація витрат за гуманітарне розмінування земель сільськогосподарського призначення» у сумі 2000,0 млн грн (45,8 млн євро) .

Зазначена нижче таблиця 2 демонструє динаміку обсягів видатків, передбачених державним бюджетом Мінекономіки на підтримку аграріїв у 2023-2025 роках.

¹⁵ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/120-2025-%D1%80#Text>

Таблиця 2

**Динаміка видатків державного бюджету на підтримку виробників
сільськогосподарської продукції, передбачених Мінекономіки**

(за обсягами видатків, затверджених на початку бюджетного року, млн грн)

Назва бюджетної програми	2023 рік	2024 рік	2025 рік
КПКВК 1201350 «Надання грантів для створення або розвитку бізнесу»	1 370,0	1 370,0	1 370,0
КПКВК 1201450 «Забезпечення функціонування фонду розвитку підприємництва»	16 000,0	18 000,0	18 000,0
КПКВК 1201310 «Часткова компенсація вартості сільськогосподарської техніки та обладнання вітчизняного виробництва»	0,0**	1 000,0	0,0*
КПКВК 1201340 «Державне стимулювання створення індустріальних парків»	0,0**	1 000,0	0,0*
КПКВК 1201420 «Компенсація витрат за гуманітарне розмінування земель сільськогосподарського призначення»	0,0**	3 000,0	0,0*

* - розпорядженням КМУ від 14.02.2025 № 120-р виділено кошти спеціального фонду.

** - бюджетна програма не була передбачена законом про Державний бюджет України на відповідний рік

Довідково:

Обсяги передбачених видатків можуть змінюватися протягом бюджетного року та перерозподілятися, в залежності від реальних обсягів їхнього використання та можливостей бюджету, в тому числі через його наповнення за рахунок коштів міжнародних донорських організацій.

Так, наприклад, розпорядженням Кабінету Міністрів України від 4 червня 2024 р. № 495-р «Питання спрямування коштів, залучених від Міжнародного банку реконструкції та розвитку і Міжнародної асоціації розвитку, Міністерству аграрної політики та продовольства¹⁶» було прийнято рішення кошти грантів за спеціальним фондом державного бюджету спрямувати на:

- збільшення статутного капіталу Фонду часткового гарантування кредитів в сільському господарстві - у сумі 443,630 млн грн (10,1 млн євро);

¹⁶ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/495-2024-%D1%80#Text>

- бюджетну програму 2801500 «Підтримка фермерських господарств та інших виробників сільськогосподарської продукції» - у сумі 200,244 млн грн (4,6 млн євро).

Постановою Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2024 р. № 1471 «Деякі питання виділення коштів з резервного фонду державного бюджету для державної підтримки сільськогосподарських товаровиробників шляхом виділення бюджетних субсидій з розрахунку на одиницю оброблюваних угідь»¹⁷ було прийнято рішення виділити Міністерству аграрної політики та продовольства 1585,750 млн грн (36,1 млн євро) для забезпечення виплати бюджетних субсидій з розрахунку на одиницю оброблюваних угідь сільськогосподарським товаровиробникам, які провадять господарську діяльність на територіях, включених до переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, та для яких не визначена дата завершення бойових дій (припинення можливості бойових дій). Видатки здійснено за рахунок коштів резервного фонду державного бюджету.

Також, розпорядженням Кабінету Міністрів України від 26 листопада 2024 р. № 1165-р «Про перерозподіл деяких видатків державного бюджету, передбачених Міністерству економіки у 2024 році»¹⁸ було зменшено обсяг видатків розвитку, зокрема за програмою 1201310 «Часткова компенсація вартості сільськогосподарської техніки та обладнання вітчизняного виробництва» - на 99,8 млн грн (2,3 млн євро) та за програмою 1201420 «Компенсація витрат за гуманітарне розмінування земель сільськогосподарського призначення» на 2000,0 млн грн (46 млн євро).

Детальна інформація щодо обсягів державної підтримки, умов її отримання та моніторингу використання бюджетних коштів розміщується на сайтах головних розпорядників (Мінагрополітики¹⁹, Мінекономіки²⁰) та розпорядників нижчого рівня (Український державний фонд підтримки фермерських господарств²¹, Державна служба зайнятості²², Фонд підтримки підприємництва²³).

¹⁷ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1471-2024-%D0%BF#Text>

¹⁸ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1165-2024-%D1%80#Text>

¹⁹ <https://minagro.gov.ua/>

²⁰ <https://me.gov.ua/?lang=uk-UA>

²¹ <https://udf.gov.ua/>

²² <https://dcz.gov.ua/low>

²³ <https://bdf.gov.ua/>

РЕЗЮМЕ

1. Законом України «Про Державний бюджет України на 2025 рік» Міністерству аграрної політики та продовольства України, безпосередньо на підтримку сільгоспвиробників, передбачено кошти в обсязі 6011,0 млн грн (137,7 млн євро), що на 4930,0 млн грн більше у порівнянні з попереднім роком. Видатки за програмою «Надання кредитів фермерським господарствам» передбачено на рівні 2024 року.

2. Для Міністерства економіки України на підтримку аграріїв у 2025 році за бюджетною програмою «Надання грантів для створення або розвитку бізнесу» передбачено 1 370 млн грн, за програмою «Забезпечення функціонування фонду розвитку підприємництва» - 18 000,0 млн грн (412,4 млн євро).

3. За бюджетними програмами КПКВК 1201310 «Часткова компенсація вартості сільськогосподарської техніки та обладнання вітчизняного виробництва», КПКВК 1201420 «Компенсація витрат за гуманітарне розмінування земель сільськогосподарського призначення» та КПКВК 1201340 «Державне стимулювання створення індустріальних парків» окремі видатки не передбачено. Натомість, нормами закону про державний бюджет на поточний рік передбачена можливість спрямування коштів на зазначені напрями за рахунок перерозподілу видатків держбюджету.

3. Обсяги передбачених видатків можуть змінюватися протягом бюджетного року та перерозподілятися, в залежності від реальних обсягів їхнього використання та можливостей бюджету, в тому числі через його наповнення за рахунок коштів міжнародних донорських організацій.

Дисклеймер

Це дослідження публікується за відповідальності Німецько-українського агрополітичного діалогу (АПД). Будь-які точки зору та результати, висновки, пропозиції чи рекомендації в дослідженні належать авторам.